

Beskæftigelsesministeriet
Att.: avl@bm.dk og nda@bm.dk

Høringsvar om EU-Kommissionens handlingsplan for fuld implementering af den europæiske søjle for sociale rettigheder

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) har gennem EU-Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold modtaget høring om EU-Kommissionens handlingsplan for fuld implementering af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Det har givet anledning til nedenstående bemærkninger.

24. marts 2021
HTA
Dok ID: 177706

DA bakker op om de 20 principper i den sociale søjle og anerkender, at der er sociale udfordringer på en række områder i flere af EU' medlemslande. Det er derfor vigtigt, at medlemslandene arbejder hen imod målsætningerne i søjlen for at sikre social fremgang for alle EU's borgere. Det er dog DA's opfattelse, at arbejdet skal ske i de enkelte medlemslande, og at en implementering af søjlens principper gennem bindende EU-lovgivning er det forkerte instrument til at nå de opstillede mål i søjlen.

Det er DA's samlede vurdering, at udspillet til handlingsplan:

- tilsidesætter væsentlige principper for den sociale søjle, hvilket regeringen bør modsætte sig
- indeholder flere elementer og initiativer, som underminerer den danske aftalemodel
- skaber behov for en debat blandt medlemslandene om forskydningen af kompetencer fra medlemslandene til EU-niveau
- efterlader et ønske om, at den sociale dialog styrkes allerede i 2021

Principper bliver til regler, som bliver til lovgivning

I de senere år er der allerede vedtaget europæisk lovgivning, herunder arbejdsvilkårsdirektivet og familie-arbejdslivsdirektivet, med henvisning til den sociale søjle, ligesom EU-Kommissionen har fremlagt direktivforslag om europæisk mindsteløn og løngennemsigtighed med søjlen som trædesten. I handlingsplanen oplistes en lang række yderligere initiativer og forslag om revision af eksisterende lovgivning med henblik på en fuld-

Vester Voldgade 113
1552 København V
Tlf.: 33 38 90 00
CVR 16834017
da@da.dk
da.dk

stændig implementering af søjlens 20 principper. Kommissionen udtrykker samtidigt ønske om politisk opbakning blandt medlemslandene til at implementere søjlen, som man kalder EU's sociale *regelsæt* eller *rulebook*. Dermed er de første skridt i retning af bindende EU-regulering taget.

DA mener i den forbindelse, at EU-Kommissionen med handlingsplanen helt grundlæggende ignorerer løftet om, at principperne i søjlen er ikke-bindende – et løfte, som blev givet til medlemslandene ifm. undertegningen af søjlen ved det sociale topmøde i Gøteborg i 2017. DA anbefaler derfor, at Kommissionen ikke får politisk opbakning til projektet.

Det er DA's opfattelse, at flere af EU-lovgivningsinitiativerne er et angreb på den danske arbejdsmarkedsmodel og på arbejdsmarkedets parter autonomi. Forslagene om mindsteløn og løngennemsigtighed er de mest vidtgående eksempler herpå. DA anbefaler derfor regeringen at sætte sig imod en implementering af søjlen gennem EU-lovgivning.

DA vil i denne sammenhæng opfordre regeringen til at initiere en bredere debat blandt EU's medlemslande op til det sociale topmøde i Porto i maj 2021 om, hvorvidt Kommissionens forslag om bindende EU-lovgivning på områder, der nu er medlemsstatskompetence og i flere lande en del af partssystemet, virkelig er udtryk for et ønske fra et bredt flertal af landene.

Arbejdsmarkedets parter

Det er DA's opfattelse, at EU-Kommissionens henstilling til at offentlige myndigheder skal styrke den sociale dialog er problematisk i en dansk sammenhæng, hvor parterne er autonome. Derimod er det positivt, at Kommissionen lægger op til, at arbejdsmarkedets parter skal spille en større rolle i udformningen af EU's social- og beskæftigelsespolitik.

DA fastholder dog, at løsninger aftalt mellem parterne bør have forrang for EU-regulering, og det er derfor DA's opfattelse, at Kommissionens annoncerede initiativ til styrkelse af de europæiske og de nationale arbejdsmarkedsparter samt den sociale dialog kommer for sent. Initiativet præsenteres først i 2022 og dermed først efter, at Kommissionen har fremlagt en lang række indgribende lovgivningsinitiativer på det social- og beskæftigelsespolitiske område.

Det er endvidere DA's opfattelse, at den sociale dialog sikrer den rette balance mellem sociale og økonomiske hensyn, og at den er et vigtigt alternativ til bindende, one-size-fits-all EU-lovgivning. DA opfordrer derfor regeringen til at arbejde for, at initiativet om styrkelse af den sociale dialog og arbejdsmarkedets parter rolle både nationalt og på EU-plan fremrykkes til 2021.

Erhvervs- og socialpolitik

EU-Kommissionen nævner i handlingsplanen en række initiativer på det erhvervspolitiske område, som har trådt ind i social- og beskæftigelsespolitikken. Kommissionen nævner konkret initiativer om bæredygtig virksomhedsledelse, en revision af direktivet om ikke-finansielle rapportering og en udvidelse af EU's klassificeringsforordning.

Det er efter DA's opfattelse en uheldig tendens, som på den måde videreudvikles i de kommende år. DA opfordrer derfor regeringen til at være opmærksom på, at der også gennem erhvervspolitiske initiativer fra EU's side gribes ind i den danske model og vores partssystemets autonomi.

De overordnede mål

I handlingsplanen beskriver EU-Kommissionen en række mål, medlemslandene skal arbejde for at nå inden 2030. DA deler Kommissionens mål om at sikre økonomisk fremgang i alle EU-landene, og DA ser økonomisk fremgang som en forudsætning for social fremgang. DA deler ligeledes vurderingen af, at vækststudfordringerne kun er blevet større i lyset af den nuværende COVID-19-krise. Det er DA's opfattelse, at der er behov for strukturelle reformer i medlemslandene, der kan skabe økonomisk stabilitet og gennem mere fleksible arbejdsmarkeder øge beskæftigelsen og dermed sikre det økonomiske og sociale fundament for EU's borgere.

Overordnet mener DA, at det er positivt, at Kommissionen sætter nye mål for beskæftigelsen frem mod 2030, herunder vigtigheden af at få flere kvinder i beskæftigelse og nedbringe ungdomsarbejdsløsheden. Det er også positivt, at en samlet målsætning om en beskæftigelsesfrekvens på 78 pct. for de 20-64-årige er mere ambitiøs end den forrige målsætning. DA mener dog, at der er en risiko for, at de konkrete lovgivningsinitiativer i handlingsplanen gør det unødvendigt økonomisk byrdefuldt for virksomhederne, hvilket kan gøre det sværere at nå beskæftigelsesmålet.

Både i handlingsplanen og i Kommissionens tilgang til den grønne og den digitale omstilling er der et stort fokus på at sikre de rette kompetencer til fremtidens arbejdsmarked. Det er en dagsorden, DA bakker op om. DA finder det dog besynderligt og uhensigtsmæssigt at opsætte mål for omfanget af uddannelse. Det er DA's opfattelse, at EU i stedet burde sætte sig mål for, hvad man vil opnå gennem fokus på uddannelse, herunder hvorvidt de relevante kompetencer sikres bedst via formel uddannelse eller via andre veje til læring, f.eks. intern oplæring, sidemand- og rotationsoplæring mv. Kommissionen ønsker eksempelvis at lukke den digitale uddannelseskluft og fremme innovation, og DA mener derfor, at det vil være mere gavnligt at opstille mål herfor. Ved at opsætte sådanne delmål, vil det efter DA's opfattelse være enklere også at opnå beskæftigelsesmålet. Det vil desuden, jf. ovenfor, være vigtigere at se på, *hvor* der er brug for efteruddannelse, og *hvilken* efteruddannelse, der er brug for end at se

på antallet af borgere, der gennemfører efteruddannelse. Det er ligeledes DA's mening, at der kan være en risiko for, at man med målsætningen ikke rammer den målgruppe, hvor der er mest brug for efteruddannelsen. Nemlig målgruppen med kort eller ingen uddannelse.

DA bakker op om Kommissionens hensigter om at overvåge de opstillede målsætninger gennem det europæiske semester og de landespecifikke henstillinger, herunder en opdatering af det sociale scoreboard. Derfor anbefaler DA, at regeringen arbejder for, at disse instrumenter bliver hovedelementer i handlingsplanen frem for fælles, bindende lovgivning.

I forhold til finansiering af projekter til at nå de nævnte, fælles EU-målsætninger, er det DA's holdning, at det først og fremmest er vigtigt, at de eksisterende programmer og fonde målrettes til at understøtte strukturelle omstillinger og reformer af de europæiske arbejdsmarkeder og dermed instrumenter til at nå målene. Midler til projekter inden for ESF+ skal f.eks. lede mod at opfylde de landespecifikke henstillinger og effekten skal følges op via overvågningsværktøjerne i det europæiske semester.

DA anerkender behovet for særlige fælleseuropæiske støtteforanstaltninger til håndtering af de vidtrækkende økonomiske og sociale konsekvenser af COVID-19-krisen i den nuværende situation. Disse initiativer bør dog være midlertidige, og deres mål være at fremskynde et økonomisk opsving og strukturelle reformer, som kan styrke hele Europas økonomiske resiliens.

De konkrete initiativer

Udover DA's principielle bemærkninger til EU-Kommissionens handlingsplan følger herunder kommentarer til en række af de mere konkrete forslag, som Kommissionen allerede har fremlagt eller vil fremlægge med afsæt i søjlen.

Mindsteløn

Det er DA's vurdering, at et direktiv om en europæisk mindsteløn griber voldsomt ind i den danske lønfastsættelse i overenskomsterne. Der henvises til DA's høringssvar om EU-Kommissionens forslag til direktiv om passende mindstelønninger i Den Europæiske Union af den 17. november 2020.

Løngennemsigtighed

Direktivet går langt videre end at opstille mål for løngennemsigtighed med en lang række omfattende krav om indberetning og informering, ligesom der lægges op til at sammenligne løn på tværs af virksomheder. DA vurderer derfor, at forslaget kan gribe voldsomt ind i den danske lønfastsættelse i overenskomsterne. Der henvises til DA's høringssvar om

EU-Kommissionens forslag til direktiv om styrkelse af anvendelse af princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde eller arbejde af samme værdi ved hjælp af løngennemsigthed og styrkede håndhævelsesmekanismer af 22. marts 2021.

Platformsarbejdere

Det er DA's opfattelse, at EU allerede har vedtaget direktiver, der regulerer arbejdsvilkår – også for platformsarbejdere. Senest gennem arbejdsvilkårsdirektivet, der opstiller en lang række bestemmelser, der skal forbedre arbejdsvilkårene ved at fremme mere gennemsigthed og forudsigelighed i ansættelsen samtidig med, at arbejdsmarkedets tilpasningssevne sikres. I 2019 vedtoges desuden Rådshenstillingen om social sikring. Rådshenstillingen gælder også for selvstændige.

DA mener derfor ikke, at der er behov for yderligere EU-lovgivning. Ej heller at udvide lønmodtagerbegrebet eller indføre en ny kategori mellem ansat og selvstændig, som blot vil skabe mere usikkerhed om den retslige status og skabe endnu flere gråzoner. Derimod er der behov for at sikre korrekt implementering af den eksisterende lovgivning.

Det er DA's opfattelse, at udfordringerne med selvstændige platformsarbejdere i nogle EU-lande primært er et resultat af rigide og uflexible arbejdsmarkeder, der kan resultere i, at statussen som selvstændig er ufri-villig, mens de i andre lande skyldes, at nye forretningsmodeller stiller eksisterende arbejdsmarkedsmodeller overfor nye udfordringer.

DA mener derfor, at den rette strategi for at sikre ordentlige forhold for platformsarbejde i alle tilfælde er at sætte ind nationalt og ikke ved EU-regulering. Det vil være vigtigt at arbejde for mere fleksible og inkluderende arbejdsmarkeder i de lande, hvor der er problemer. På EU-plan bør der derfor arbejdes for at fremme reformer af arbejdsmarkederne, hvor de er reguleret på en uhensigtsmæssig måde. Dette bør gøres gennem det europæiske semester. Der bør ligeledes efter DA's vurdering arbejdes for at reformere de sociale sikringssystemer i EU-landene, så de kan håndtere de forskellige måder, borgerne kan erhverve deres indkomster på.

Individuelle læringskonti

DA deler Kommissionens overordnede mål om sammenhæng mellem arbejdsmarkedets behov og kvalifikationer. Det er dog DA's vurdering, at det i Danmark kan blive vanskeligt ved lov at etablere ordninger med individuelle konti eller rettigheder til voksen- og videreuddannelse, som ikke undergraver værdien af eksisterende aftaler eller overenskomster. Etableres ordningerne ikke i respekt for aftaler og overenskomster, vil det udgøre en udfordring for den danske model. I henhold til den danske aftalemodel er der således på en række områder allerede aftalt ret til efteruddannelse for den enkelte.

Ligeledes mener DA, at en uddannelseskonto vil stille store krav til den enkelte medarbejders initiativ, hvilket kan være en barriere for de grupper, hvor der er mest behov for efteruddannelse. Samtidigt understreger DA, at efteruddannelsen i et sådant system i højere grad bliver resultat af individuelle beslutninger og vil derfor i ringere grad bidrage til konjunkturudjævning.

Ud over de ovenfor nævnte, oplister Kommissionen en række initiativer, der ikke er nærmere defineret, men som potentielt kan gribe ind i den danske aftale- og velfærdsstatsmodel. Det gælder en implementeringsrapport om **arbejdstidsdirektivet**, en eventuel revision af **vikardirektivet**, en **arbejds miljøstrategi** (også i lyset af nye arbejdsformer), en styrkelse af de nationale **ligestillingsorganers** rolle, en rådshenstilling om **mindsteindkomst**, en vejledning om socialt ansvarlige **offentlige indkøb**, en ekspertgruppe om **velfærdsstatens fremtid**, en modernisering af **offentlige arbejdsformidlinger** samt et forslag om et **europæisk socialsikringspas**.

Afsluttende bemærkes det, at Kommissionen lægger op til en revidering af handlingsplanen i 2025. Og at denne revision vil danne grundlag for yderligere tiltag på EU-plan med henblik på at nå EU's 2030-mål. DA understreger i denne sammenhæng, at det er vigtigt at revideringen af handlingsplanen ikke bliver en anledning til at gøre status for, om der er behov for yderligere EU-lovgivning for at sikre fuld implementering af de 20 principper i den sociale søjle.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Helene Saibi Tanderup